

**Kramapuc.** Sedaj smo v hitri dobi. Niti imen ne izgovorimo več v celoti, ker nam to preveč časa vzame. Zato so pri zadnjem zboru »mladih« JNS sklenili, da bodo slovenski del JNS imenovali po Kramerju, Marušiču in Pucu v skrajšani obliki tako, da vzamejo od vsakega prvi zlog in tako dobijo novo ime Kramapuc.

**Nerodovitna JNS.** Če dobro premislimo, je JNS rodila leta 1933 en milijon mladih, leta 1937 pa samo še 150, pa če bi vzeli še eno ničlo zraven, kakor si »Jutro« želi, bi tudi bilo šele 1500. — Slaba letina!

**Jugoslavenske SS čete.** Hitlerjevci imajo posebne napadalne čete, ki nosijo označbo SS. Tudi »jugoslovanske« fašisti so dolgo iskali imena, ki bi dali SS označbo. Sedaj se jim je posrečilo pravega najti: SS — ustanovili so Srbsko Stražo. — Ej, malo pozno! Mi že imamo svoj SS — Slovensko Stražo, če že ravno hočete, da se gremo najpreje straže, potem pa boj.

**Brez imena.** JNS ime je tako zasovraženo, da si ti ljudje že dolgo iščejo novo ime. Nekaj časa so se imenovali Pohorci — pa so pravi Pohorci protestirali zoper zlorabo njihovega poštenega imena. Nato so bili Janezi, tega pa seveda Kranjci niso pustili, ker kranjski Janez je svojebučen in čuva svoje ime. Začeli so se imenovati Naceti, pa tudi ti so se pritožili. Sedaj so trenutno brez imena. Za nezakonske otroke so Slovenci dajali svoj čas ime Pankraciji. Kaj, če bi se tega poslužili, saj so tudi taki nezakonski nepridiprav v familiji slovenskega naroda!

**Manevri.** Manevri so. Perotu gre to v noge, v ušesa! Horakati bi morali pred njim tisoči in milijoni! JNS na manevre! — Toda poziv je bil izdan zaman! Prazne dvorane ne znajo korakati! Meni bi se Pero smilil, če bi ne bil živkovič...

**Vođeno leto.** Letos imamo pa res vođeno leto, ne le v naravi, ampak tudi v politiki. Zadnji do-

## Širite „Slov. gospodarja“!

kaz za to vodenost je dogovor »Udružene opozicije« z Mačkom.

**Jugoslovanske gosenice.** Gosenice so nam letos zelje požrle. Če bi bile v Jugoslaviji samo te gosenice, bi se jih še nekako otepli. Pa imamo še druge, ki žro nas same, po česnu smrdijo in pri ušesih imajo muštace zavihane in iz Nemčije so k nam prišli...

**Žolč se mu je razlil,** namreč »Kmetijskem listu«. Ni še bilo zlepa takega lista, ki bi tako pisal zoper Slovence in katoliško vero kot ta zadnji čas dela »Kmetijski list«. Boste videli, zdaj ga bo pa kmalu vrag vzela, ali pa ga bo Pucelj sam zaklal, ker ga nima več s čim furtrati...

**In po svetu?** Saj res! Ena vojska je več, in sicer na Sredozemskem morju.

## Dva ministra na Prosvetnem taboru v Ptujju.

Nedeljski tabor v Ptujju, na katerem je manifestirala nad desetisočglava množica za enakopravnost z drugimi prosvetnimi organizacijami, je bil obenem tudi veličasten nastop slovenskih fantov in deklet telovadcev, katerim je dovoljena svoboda udeleževanja. Ravno radi tega je bil na taboru osebno navzoč minister za telesno vzgojo naroda g. dr. Rogič, ki je bil deležen navdušenih pozdravov in obenem tople zahvale slovenskih fantov in deklet, da jim je zagotovil enakopravnost z drugimi telesno-vzgojnimi organizacijami.

### Pred taborom

Ptujska slovesnost je pričela že na predvečer v soboto, ko se je vršila po ptujskih ulicah baklada s tremi godbami in sta ji prisostvovala minister dr. Rogič in dr. Krek. Sprevod se je ustavil pred domom botre novega prapora ptujškega prosvetnega društva, gospe Vidičeve, soproge ptujškega okrajnega glavarja, kateri je bila prirejena podoknica.

V nedeljo zjutraj je še bilo vreme toliko naklonjeno, da so se lahko podale ljudske množice na pot v starodavni Ptuj iz Haloz, Slovenskih goric ter s Ptujškega in Dravskega polja. Na tabor pa niso prihitali samo domačini, celo Ljubljana je poslala 200 udeležencev. Ljubljanski vlak je med potjo pobral vse, ki so bili po železnici namenjeni v ptujsko mesto. Polna sta bila vlaka iz Maribora ter iz Ormoža. Največ ljudi je prišlo peš, na kolesih, z avtobusi, z okrašenimi vozovi in s tovornimi avtomobili.

Za sprejem desetisočernih udeležencev se je odel Ptuj v praznično obleko. Hiše so bile vse v zelenju ter v zastavah.

### Sprevod

Na zbirališču pred kolodvorom so se zbrali ob 8.30 vsi oni, kateri so hoteli manifestirati v sprevodu, katerega je lepo uredila četa rediteljev.

Sprevod so otvorili na doseđaj v Ptujju edinstven način trije jezdec. Prvi je imel modro, drugi belo in tretji rdečo srajco in so lepo predstavljali s temi barvami državno zastavo. Za konjeniki voditelji je ponosno jezdilo še 30 tovarišev v narod-

nih nošah in je nosilo več jezdecev državne zastave.

Konjenici je sledilo 250 kolesarjev na okrašenih kolesih. Korakala je godba iz Konjic, za katero je bila uvrščena krasna skupina 25 praporov in zastav prosvetnih



Minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogič

društev ter fantovskih odsekov. Za zastavami je razveselilo številne gledalce 180 malih harmonikarjev v narodnih nošah. Za temi je šla skupina 15 zastav in praporov. Za godbo iz Ptujja so korakali predstavniki fantovskih odsekov in za njimi 200 naših fantov v novih krojih.

Za fanti so se vrstile skupine mož s svojimi župani na čelu in za temi skupina fantov. Za gasilsko godbo je bilo videti razvrščena dekleta, članice dekliških odsekov, pet skupin, vsako od njih v enotnih slikovitih krojih. Deklet v pestrih krojih je bilo 300. Tem so sledile razne skupine fantov, mož, deklet in žena. Skupina mladcev fantovskih odsekov je bila močna 300.

Lepo so povzdignile sprevod tri čete gasilcev z veržejsko godbo. Posebnost za

ptujski tabor so bili veterani od Sv. Martina, ki so nastopili v sprevodu.

Mogočni sprevod, pri katerem je sodelovalo 5000 ljudi, je s pestrostjo zaključilo 14 s trakovi in z zelenjem okrašenih voz, katerim so sledile ljudske množice.

Sprevod je bil dolg pol ure brez presledkov. Udeleženci so stopali v tri- in štirstopih, ki so bili le malenkostno oddaljeni drug od drugega.

Manifestanti so vzklikali kralju, knezu namestniku, našim voditeljem in prepevali narodne pesmi.

Izpred kolodvora se je premaknil sprevod proti ptujskemu mestu, kjer so udeleženci posebno navdušeno pozdravljali in vzklikali ministroma dr. Rogiču in dr. M. Kreku, ki sta gledala mogočni sprevod s svojim spremstvom in z drugimi odličniki z okrašenega balkona ptujškega magistrata.

Sprevod se je razvrstil po prostornem Tyrševem trgu za proštjsko cerkvijo. Tamkaj je bil postavljen oltar, za njim velik križ. Na desni strani trga je bil zgrajen velik oder za pevce.

Ko je bila zbrana na obsežnem trgu množica, sta se pojavila pri oltarju ministra dr. Rogič in dr. Krek, ki sta bila deležna dolgotrajnih in viharnih pozdravov,

### Služba božja

Navdušeni pozdravi ministroma so penehali, ko je pristopil k oltarju naš škof dr. Ivan Tomažič ob asistenci ptujškega prošta Greifa in prof. Kolariča. Vladiko so pozdravljali udeleženci z učinkovitim mahanjem z robci.

Pred pričetkom službe božje je blagoslovil škof novi prapor ptujškega prosvetnega društva s Slomšekovo sliko in je spregovoril o pomenu nove zastave minoritetski gvardijan g. Mirko Godina.

Med sv. mašo je prepevalo ob spremljevanju ptujške mestne godbe 300 pevcev in pevk pod vodstvom ptujškega organista g. Frasa.

Po sv. evangeliju je imel cerkven govor škof dr. Ivan Tomažič. Pomenljivo je naglasil Jegličovo oporoko, ki je sprostil plaz prosvetnih organizacij čez slovensko zemljo. Dotaknil se je tudi pomena novega prapora ptujškega prosvetnega dru-

štva. Škof je govoril kratko, jedrnatno in so napravile njegove besede globok vtis na množico.

#### Prosvetno zborovanje

Koj po službi božji je pričelo prosvetno zborovanje, katerega je otvoril prof. Alič s tem, da je prečital vdanostno brzojavko kralju in so zapeli pevci ob spremljevanju godbe državno himno. Po vzklikih in ljudskemu nazdravu kraljevi hiši je prebral prof. Alič vdanostno brzojavko pokrovitelju Prosvetne zveze kraljeviču Andreju, knezu namestniku, notranjemu ministru dr. Korošču in banu dr. Natlačenu.

Nato je pozdravil oba ministra, škofa dr. Tomažiča, celjskega in ptujskega župana, okrajnega glavarja in številne druge odličnike duhovskega in posvetnega stanu.

Pomenljivo se je spomnil g. prof. Alič v otvoritvenih besedah umrlega predsednika bratske nam čehoslovaške republike Masaryka, kojega spomin je počastila ljudska množica s trikratnim »Slava«-klicem.

Med burnimi pozdravi je nastopil kot prvi glavni govornik g. minister dr. Miha Krek. V svojem imenu in v imenu javnosti je častil ptujskemu prosvetnemu društvu k blagoslovitvi zastave. Kamen do kamna palača, fant do fanta vojska, dekleta do dekleta nada in bodočnost, zastava do zastave naš ponos. Celje in Ptuj, dva mejnika, dva slovenska simbola. Pred tremi meseci smo napolnili celjske ulice tisti, o katerih se je pet let zatrjevalo, da jih nikjer več ni, in v treh mesecih je val obnovljene ljudske prosvete prišel v sleherno vas naše domovine. Danes v Ptuj zaključujemo trimesečno obnovitveno delo vstajenja naše prosvete.

Zelo značilno za nekdanje ptujske razmere je bilo, da se je dotaknil g. minister v svojem govoru zgodovine Celja in Ptuja, ki sta bila v predvojni dobi središči ponemčevanja za štajerske Slovence in ta nekoč ponemčeni Ptuj je danes toliko prebujen, da je sprejel več tisočglavo množico, ki manifestira za slovenski nacionalizem, ki korenini v slovenski kulturi.

Posebno je naglasil g. minister v svojem govoru besede: »V naši državi ni zakona, ki bi telesno-vzgojne organizacije delil med privilegirane in nepriviligirane. Nobena telesno-vzgojna organizacija ne sme imeti večjih pravic, kakor jih imamo mi. Mi hočemo zato kraljeviču Andreju, ministru dr. Rogiču in vsej naši domovini pokazati, kako prav so storili, ko so nam omogočili, da zopet svobodno delamo. Mi odklanjamo vsako surovost in zahtevamo zase kakor za druge športne organizacije olikano dostojnost v plemeniti tekmi za izpopolnitev telesne vzgoje. Mi imamo pred očmi narodno korist. Odločeni smo brezobzirno braniti našo posest in odklanjati vsakogar, ki bi nas hotel podcenjevati. Naša zveza fantovskih odsekov je po par mesecih dela tako dovršena organizacija, kakor je ni v naši banovini, tako da nam gre v vsakem oziru prvo mesto.«

Burno odobranemu govoru dr. Kreka so sledile tele prisrčne besede ministra dr. Rogiča: »Dragi bratje in sestre, mladina, dragi Slovenci in Slovenke! Najsrčneje se vam zahvaljujem za ta krasni sprejem. Čutim, da sem tu med svojimi, čutim se med mladino, o kateri mi vsi hočemo, da

bodi solidni temelj naše narodne bodočnosti. Pozdravljam vsak mladinski telesno vzgojni pokret, ker smatram, da telesno dobro vzgojena mladina bolje prenese tudi duhovno borbo. Naše geslo je: Z mladino za narod in državo! Verujem, da bo slovenska mladina izpolnila dolžnost do svoje rodne grude in do širše domovine Jugoslavije. Bog živi!«

Besedam dr. Rogiča se je zbrani narod zahvalil z navdušenim ploskanjem in vsa množica je zapela himno slovenskih fantov.

Nato je govoril programatično o slovenski katoliški prosveti in njeni zahtevi po

## Šikaniranje v kolhozih.

### »Egiptovske kazni«

Sredi leta 1936 je bilo v celi Rusiji 244 tisoč 456 kolhozov, v katerih je bilo včlanjenih 18.431.900 kmečkih gospodarstev in družin. Kolhoze ljubijo le tisti, ki so v njihovem vodstvu, dninarji in bivši mali posestniki jih trpijo. Velikanska večina bivših srednjih kmetov — kulake so itak večinoma pobili — jih pa ne mara; kolhoze smatrajo za »egiptovske kazni«, in sicer 1. ker jih je sovjetska oblast le s silo združila v kolhozih, 2. ker jim je nasilno ugrabila vse njihovo lastno premoženje, 3. ker je kolhoz pohlepni grabitelj pridelkov njihovega težkega dela, in 4. ker je kolhoz središče komunizma na deželi. V vodstvu kolhozov so navadno komunisti in judje, ki preganjajo vero, cerkev, rušijo družino in kmečko življenje. Je še več drugih vzrokov, da kmetje sovražijo kolhoze, a ta poslednji jim posebno greni življenje. Vodstvo kolhoza dostikrat neusmiljeno muči kmeta-delavca. Za to je letos bilo več članov kolhozov načelstev pri sodiščih strogo kaznovanih. Tega pa nihče ne ve, koliko ni bilo kaznovanih, ker jih nihče naznanil ni ali so jih brez uspeha naznanili ali si jih niso upali naznaniti.

### Zlorabe službe v kolhozih

List »Znamja Rossii« v letošnji 8. številki poroča po sovjetskih virih o raznih komunističnih uradnikih, ki so zlorabili svojo službo v kolhozih. Nekateri so v teku nekaj dni in noči po večkrat klicali kolhoznike in so se na vse načine znašali nad njimi. Posebno težko so ljudje prenašali surovo, samovoljno postopanje predsednikov vaških sovjetov. Večkrat in brez vsakega vzroka so jemali pri kolhoznikih razne reči in so jih prodajali, cenejše so si pa sami pridržali. Posebno je izrabljaj svoj službeni položaj neki Karpov, ki je skrbel le za svojo osebo. Ko mu je voditeljica zavoda za olje, Nemazenko, povedala, da mu ne bo več brezplačno dajala svojih izdelkov, jo je začel tako preganjati, da je mislila izvršiti samomor. Drugi zatoženec, neki Furman, je delal tako-le: V teku ene noči je na vsako poldrugo ali na vsaki dve uri poklical k sebi enega ali drugega kolhoznika ter je od njega surovo zahteval denar. Proti vsem se je Furman izrazil: Če prineseš denar, boš mirno spal, če pa ga ne prineseš, ne boš spal. — Tretji, predsednik vaškega sovjeta Karavelkov, je zase jemal pridelke kolhoza. Kadar je jezdil po polju, so se kolhozniki kar tresli pred njim. Posebno na piki je imel družine, od katerih so fantje služili v rde-

enakopravnosti predsednik Prosvetne zveze v Mariboru g. dr. Josip Hohnjec.

Dopoldanski tabor je bil zaključen z odpetjem himne »Povsođ Bogal«

### Telovadni nastop

Popoldanski telovadni nastop na telovadišču je motil dež. Vkljub zelo slabemu vremenu se je zbralo tudi na telovadni prireditvi nekaj tisoč ljudi z obema ministroma. K sreči je dež toliko prenehal, da so zamogli telovadci in telovadke izvesti obširen program, ki je žel od strani občinstva zaslužen in navdušeno odobravanje.

či armadi. Kolhozni Bondarenko, ki je imela dva sina pri vojaki, je vzel več stvari. 60 letni kolhozni Ovcanecki je vzel čevlje, lastnino sina, ki je bil pri vojaki. Ti trije so bili obsojeni na deset let ječe ali prisilnega dela. Več drugih je bilo obsojenih na tri do deset let. Vsi ti kaznjenci so iz Širjaevskega okraja blizu Odese.

V Krču je bila znamenita sodna obravnava meseca maja. Na zatožni klopi je sedel Okorkov, tajnik komunistične stranke v Krču, prijatelj konjaka in izbranih pojedin. Vsega tega pa ni plačeval iz svojega žepa, marveč na državni, oziroma na mestni račun. Zato so ga obsodili na dve leti zapora, kar je bilo ljudstvu v veliko zadoščenje.

Večno pa ne gre tako gladko. Krivični predsedniki kolhozov imajo dostikrat visoke zaščitnike, ki jih drže na svojem mestu. Kolhozniki kolhoza »Svoboda« v Kalininski oblasti so pri volitvi odstavili predsednika Belikova, ki je prodajal kolhozno zrnje brez vednosti kolhozovnikov, je ukradel 30 pudov (480 kg) rži in je sploh slabo gospodaril. Na njegovo mesto so izvolili nekega Čugunovca, a predsednik krajnega sovjeta je zagrozil, da se izvoljenemu ne sme izročiti oblasti, in tat je ostal na svojem mestu. Sicer so kolhozniki napravili priziv, ki je bil pa odbit. Take pravice imajo bivši kmetje v sovjetskih kolhozih!

V kolhozu »Krasnij fabel« v Jaroslavski oblasti so bile volitve predsednika kolhoza. Navzoča sta bila tudi predsednik krajnega sovjeta in neki instruktor, ki sta predlagala svojega ljubljence za predsednika. Pa je dobil dva glasa premalo. In da je dobil potrebno število glasov, sta še ona glasovala zanj, čeprav nista bila člana kolhoza. In ta njihov ljubljencec je dva meseca zapravljaj, slabo gospodaril in potem je odšel na drugo mesto. Take zgodbe iz kolhozov prinašajo sovjetski listi. Koliko pa je zgodb, ki ne pridejo na dan!

Ljubi posestnik! Hudi so časi, a vendar si v svoji hiši, v svojem stanovanju svoj gospod, delaš kar hočeš, ješ kar prideláš. Ruski kolhozni pa ni svoj gospod, dela, kar drugi hočejo in je, kar mu drugi milostno ponudijo. Bog daj, da bi skoraj milejše zvezde začele sijati velikemu ruskemu narodu-trpinu!

A. K.

Sejmarji! Vzemite s seboj tudi Slomškove svetinjice, ki jih ljudje tako želijo imeti! Lahko jih boste odprodali. Svetinjice se dobijo v Cirilovi Maribor-Ptuj.